

NIEUWE WEGEN OP HET GEBIED DER BESCHERMING VAN HOUT TEGEN KEVERVRAAT

In de Deutsche Forstwirt, Band 14, No. 32 van 19 April 1932, p. 229–231 bespreekt Prof. Dr. K. ESCHERICH uit München bovengenoemd onderwerp, dat in verband met de zeer hevige aantasting van palen van electrische leidingen in Noord-Brabant ook voor ons land van het hoogste belang geacht kan worden. Aan dit artikel wordt het volgende ontleend.

De vernielingen, die door verschillende boktorsoorten in verwerkt hout teweeg gebracht worden, zijn aanzienlijk en het schijnt, dat in den laatsten tijd deze schade grooter wordt. Bekend zijn de uitgebreide en steeds meer om zich heen grijpende verwoestingen, die de huisboktor (*Hylotrupes bajulus*) in de laatste 10 jaren in Denemarken door vernieling van houten kapconstructies veroorzaakt heeft; ook in de omgeving van Lübeck neemt het aantal klachten over deze schade toe, een schade, die van dezelfde grootte te beschouwen is als die, welke door termieten in tropische landen veroorzaakt wordt. (Ook de schade in Noord-Brabant wordt veroorzaakt door (*Hylotrupes bajulus*, Ref.)

Tot nu toe beschikte men maar over weinig bestrijdingsmiddelen en voorbehoedmiddelen. In den laatsten tijd heeft de chemische industrie echter middelen samengesteld, die een ommekeer op het gebied der houtbescherming schijnen te zullen teweeg brengen en die, zoowel als voorbehoedmiddel als als bestrijdingsmiddel, gunstige vooruitzichten openen.

Het zijn mengsels van gechloreerde koolwaterstoffen, die door de Alkaliwerken Westeregeln (Magdeburg) gefabriceerd en onder den naam *Xylamon* in den handel gebracht worden.

Vele middelen, die men vroeger geprobeerd heeft, bleken meestal onwerkzaam te zijn; nu schijnt men echter te doen te hebben met een waardevol middel en het lijkt erop, dat met *Xylamon* nieuwe banen voor de houtbescherming geopend zijn.

De xylamonpreparaten hebben het voordeel gemakkelijk in het hout in te dringen, zonder daarbij erg vluchtig te zijn. Door inademing van het gevormde gas worden de larven gedood, terwijl nieuwe infecties voorkomen worden, doordat het op het hout uitgestreken praeparaat de wijfjes weerhoudt eieren erop af te zetten.

De eerste te München genomen proeven betreffen de bescherming van versch geveld hout tegen insectenvraat. Meerdere vang-

boomen werden op 100 m afstand van elkaar geveld en eenige ervan geheel of gedeeltelijk met xylamon bespoten, terwijl andere als contrôleboomen onbehandeld bleven liggen. De contrôle na 4 en 12 weken wees uit, dat de bespoten boomen, voor zoover ze goed gexylamoniseerd waren, vrij van kevers bleven, terwijl de contrôleboomen en de onbehandelde gedeelten van niet geheel bespoten boomen vol boorgaten en vraatgangen zaten.

Bij verdere proeven op hetzelfde instituut genomen, werd het dooden van zich reeds in het hout bevindende schadelijke insecten nagegaan. Vroeger moest men daarvoor gebruik maken van het gevaarlijke, ongemakkelijke en dure behandelen met blauwzuur, wilde men afdoende resultaten verkrijgen.

De proeven werden genomen tegen *Hylotropes bajulus*, *Xyleborus Saxseseni*, *Lyctus linearis* en Anobiën.

Bij de proeven tegen *Hylotropes* werd gebruik gemaakt van telegraafpalen, die vol zaten met larven van deze kever. Stukken van 60 cm lengte werden met xylamonpraeparaten bestreken en daarna buiten aan weer en wind blootgesteld. De stukken werden vooraf niet mechanisch bewerkt; dus de buitenste laag werd er niet afgekrabd, evenmin werd het boormeel eruit verwijderd.

Na vier weken werden de palen gekloofd, waarbij bleek, dat alle larven, ook die, welke 4 cm diep in het splinthout zich bevonden, gedood waren, dus 100%.

Bij proeven tegen *Xyleborus Saxseseni* werd een stuk geschilde eikenstam genomen van 30 cm doorsnede en $2\frac{1}{2}$ m lengte, dat vol gangen zat. Zonder voorbehandeling werd xylamon erop gestreken, met het resultaat, dat na 4 weken alle zich in de gangen bevindende larven, kevers en poppen gedood waren, terwijl in de contrôlestukken alle dieren in leven waren gebleven; dus ook hier een sterfte van 100%.

Om de werking op Anobiën te probeeren werd een sterk wormde plank van 15 mm dikte, die aan een kant met olieverf bestreken was, aan den anderen kant met xylamon bestreken. Na 5 weken waren de meeste larven gedood, alleen die, welke zich bij de laag olieverf bevonden, waren nog in leven.

Het schijnt, dat de olieverf het doordringen der doodende gassen tegenhoudt. Daarom werd een tweede proef genomen met een ander deel van dezelfde plank, doch nu werd de verflaag er eerst afgeschaafd, wat ten gevolge had, dat alle larven gedood werden. Het duurde 6 weken, voor dat de gassen geheel door de plank heen gedrongen waren.

Deze langere duur van de bestrijding is economisch van geen betekenis, daar de schade door Anobiën veroorzaakt, evenals die

veroorzaakt door de meeste andere houtaantastende insecten, zich over zeer langen tijd uitstrekt en soms zich eerst na jaren openbaart, zoodat het er niet op aan komt of de larven in 1, 2 of 6 weken gedood worden. Wil men echter een snellere uitroeiing, dan kan men altijd gebruik maken van speciale praeparaten (bijv. Xylamon LX), waarin het gehalte aan sneller werkende giftige gassen hooger is.

Ook werden proeven genomen met wandelstokken van eiken- en kastanjehout (doorsnede 3-5 cm, die vol Anobiën zaten. Door eenmaal bestrijken met xylamon werden alle larven gedood. Bij de eikenstokken duurde dit 32 dagen, bij die van kastanjehout 16 dagen.

Eveneens had men gunstige resultaten bij de bestrijding van *Lyctus linearis* in eikenhout.

Uit al deze proeven blijkt, dat in het *xylamon* een middel gevonden is, waarmee op eenvoudige wijze en zonder al te veel kosten aan insectenvraat in hout een einde gemaakt kan worden en men zodoende het hout voor algeheele vernietiging bewaren kan.

Volgens in andere instituten genomen proeven blijkt xylamon ook goed te werken tegen in zeewater levende houtvernielers, zooals boormossels e.d. en tegen schimmels, zoodat volgens Schr. het zich laat aanzien, dat het xylamon een volledige omwenteling in de techniek der houtconserveering in zal leiden.

J. A. VAN DER LOEFF

Ref.